

5,5 százalékkal jobb jegyek, mint tavaly a véglegesítő vizsgán

Közölték a végső eredményeket

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Augusztus elsején tette közzé a tanügyminisztérium a pedagógusok számára kötelező véglegesítő vizsga fellebbezések utáni eredményét. Az óvásokat követően 6.089 pedagógus (79,37%) érte el a kötelező 8-as átlagot vagy annál magasabb jegyet, ami 184-gyel több, mint a fellebbezések előtt.

Bodolai Gyöngyi

A megmértetésre országos viszonylatban 8.900-an iratkoztak fel, 8.008-an voltak jelen az írásbelin, ahonnan 800-an távoztak, négy személyt kitétek csalásért, és két dolgozatot érvénytelenítettek. A vizsgát 42 központban 105 tantárgyból tartották. 131 pedagógus kapott 10-est, 423-an nem írták meg az ötöst.

(Folytatás a 4. oldalon)

Benyújtotta lemondását Mara Togănel

Tekintettel az ügy kapcsán kialakult helyzetre, úgy döntöttem, hogy lemondok prefektusi tisztségemről, annak ellenére, hogy emberileg és törvényesen minden tőlem telhetőt megtettem az ügy kezelése érdekében.

2.

A demens emberek világában

A demens viselkedését szeretnék volna megérteni azok az érdeklődők, akik nemrég részt vettek dr. Kiss Gabriella mentálhigiénés szakember előadásán, amelyre az Alzheimer Café rendezvénysorozat keretében került sor a marosvásárhelyi Caritas Házban.

5.

A jelyelv által építenek hidakat

Nagy volt az érdeklődés a Hifa Románia Egyesület által kezdeményezett jelyelvtanfolyam iránt. Egyelőre 39-en, többek között hallássérültek családtagjai, a segítő szakmában, illetve az egészségügyben dolgozók vettek részt a képzésen, amely július közepén ünnepélyes műsorral zárult Marosvásárhelyen.

7.

Ahol élmény románul tanulni

A 21. század digitális eszközeire támaszkodva, újszerű, dinamikus módszerekkel tanítja románul, illetve angolul az ország és a világ nyelvének elsajátítását magán-, illetve szakmai életében fontosnak érző jelentkezőket a marosvásárhelyi inCub.e nyelvpálya lelkes, fiatal csapata.

9.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm folytatja akcióját

nyugdíjas ügyfelei számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

augusztus 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Tükörkép?

Antalfi Imola

Sokkoló képsorokból derült ki, hogy hétfő reggel egy 24 éves nő az urziceni-i kórház előtt, a járdán adott életet harmadik gyermekének. A szülésben a helyszínre érkezett mentősök segítettek, akiket a sürgősségi osztályról azért hívtak ki, hogy egy másik kórházba szállítsák át az akkor már vajúdo nőt. Az egészségügyi személyzet arra hivatkozott, hogy nincsen ügyeletben nőgyógyász. Van, aki úgy tudja, hogy helyhiány miatt nem fogadták a szülési fájdalmakkal érkezett asszonyt. A felvételek az egészségügyi miniszterhez is eljutottak, aki elítélően nyilatkozott a közfelháborodást keltő esetről, kijelentve, hogy nincs arra mentség, ami történt, hiszen az ügyeletes sebész is beavatkozhatott volna, az egyetemi évek alatt és később a gyakornoki időszakban ugyanis vezettek le szülést az orvosok. Alexandru Rafla ellenőroket küldött az urziceni-i kórházba, kivizsgálni a történetet. Meg is bírságotlák az intézmény menedzserét, az asszisztensnőt és az ügyeletes orvost, a város polgármestere pedig felfüggesztette állásából a kórház főigazgatóját. Az Országos Diszkriminációellenes Tanács is vizsgálatot indított, mivel felmerült a gyanú, hogy a terhes nőt etnikai származása miatt diszkriminálták. Akárcsak a marosbárdosi botrány esetében, a hatóságok gyorsan reagáltak, nyilatkoztak, ellenőriztek, büntettek, nyomoznak.

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS
3., csütörtök
A Nap kel
 6 óra 5 perckor,
lenyugszik
 20 óra 51 perckor.
Az év 215. napja,
hátravan 150 nap.

*Isten éltesse!

Ma HERMINA és HARMAT, holnap DOMOKOS napja. DOMOKOS: latin eredetű, jelentése: Istennek szentelt, avagy vasárnap született.

IDŐJÁRÁS
 Napos
 Hőmérséklet
 max. 33 °C
 min. 17 °C

VALUTAÁRFOLYAM BNR – 2023. augusztus 2.	
1 EUR	4,9339
1 USD	4,4948
100 HUF	1,2675
1 g ARANY	281,6965

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Diákberletek a nyári szünetben

A Marosvásárhelyi Közzsallítási Vállalat tájékoztatja a diákokat és egyetemistákat, hogy a vakációban is ingyenesen utazhatnak a helyi közszállítási járműveken, az e célra kibocsátott igazolvánnyal. Az utazási igazolványok a Mihai Eminescu Művelődési Háznál – Nicolae Grigorescu utca 19. szám – igényelhetők. Nyitvatartás a nyári szünetben: minden hétfőn 9–17 óra között. A berletek csak a város területén érvényesek, és csak azok a diákok igényelhetik, akik marosvásárhelyi lakcímmel rendelkeznek. Az igazolvány kiváltásához személyazonossági igazolvány másolata (a 14 évet betöltötteknek), keresztlevele és a szülő személyazonossági igazolványának másolata (a 14 év alattiaknak), valamint iskolai igazolás szükséges.

Autóbuszjárat a Váradtelepre

Július elsejétől a somostetői mellett újabb útvonalat iktattak be Marosvásárhelyen a nyári idényre, a helyi buszjáratok a Váradtelepre szállítják az utasokat. Az autóbuszok a Tudor lakónegyed Shopping City megállójaiból indulnak, és a Bolgárok terén át haladnak a Váradtelep irányába és vissza. A közszállítási vállalat buszai délelőtt 10 órától 18.15 óráig közlekednek. A Shopping City megállóból 10, 11.30, 13, 14.30, 16, 17.30 órakor indulnak, a Váradtelepről 10.45, 12.15, 13.45, 15.15, 16.45, 18.15 órakor.

Képregénykészítésre ösztönző

Képregény készítésére kéri fel a rajzolni szerető gyerekeket és felnőtteket a Maros Megyei Múzeum csapata. A szervezők a múzeum három várbeli kiállításához kapcsolódó munkákat várnak, amelyeket egy pop-up kiállításon mutatnak majd be a Váradhelyi Forgasztag idején, augusztus 25-27. között. A rajzokon nem az esztétika számít, hanem a történetek, gondolatok, érzések átadása, ezért akár pálcikaemberek vagy tintapacák is szerepelhetnek a munkákon, amelyek elmesélik, hogy mit gondol az alkotó az újkori Marosvásárhelyről, a különböző korszakok fegyverhasználatáról vagy a mindent átszövő hálózatokról. A képregényekről készült fotókat augusztus 10-ig lehet beküldeni az istorie@muzeuilmures.ro e-mail-címre.

Jövő héten kezdődik a pótérettségi

Az idei pótérettségi az augusztus 7-11. között zajló szóbeli kompetenciavizsgákkal kezdődik. Ezt követően augusztus 16-án román nyelvből és irodalomból, 17-én a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból, 18-án a választott tantárgyból, 21-én anyanyelvből írásbeliznek a pótérettségizők. Az ideiglenes eredményeket augusztus 25-én legkésőbb déli 12 óráig közzéteszik, az óváásokat aznap délután 6 óráig lehet benyújtani. A végső vizsgajegyeket augusztus 29-én hozzák nyilvánosságra.

Lomtalanítás Gyulakuta községben

A Sylevy Cleaning Kft. augusztus 2-7. között a község településein összegyűjti és újrahasznosításra elszállítja a nagy méretű és veszélyes hulladékot. Felkérjük a lakosságot, szabaduljon meg a fölösleges tárgyaktól, és az erre a célra kihelyezett konténerekbe helyezze az ilyen hulladékot. A nagy méretű hulladék kategóriájába bútorok, matracok, kagylók, kádak, szőnyegek stb. tartoznak, veszélyes hulladéknak a festékek, vegyszerek, gumiabroncsok, akkumulátorok, elemek számítanak. Gyulakuta a Vasútállomás és Tormás utcában, Kelemenelkén a mezőgazdasági szövetkezetnél, Havadtón a Rava felé vezető úton, Bordoson az üzlet előtt, Ravában az iskola előtt, Csöbben az üzlet előtt lesznek kihelyezve a konténerek. Bővebb felvilágosítás a 0722-346-428-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: Kaáli Nagy Botond

Ellenőrzések a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság otthonaiban

Az elmúlt napokban több ellenőrző hatóság, illetve hatósági szakemberből álló ellenőrző csoport végzett rutinvizsgálatot a Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság gyermek- és felnőttotthonaiban.

Mezey Sarolta

Eddig a marosvásárhelyi, a segesvári, a marosludasi és mikházi központokban tartottak átfogó ellenőrzést a szakhatóságok. Ugyanakkor megvizsgálták azoknak a betegeknek is az állapotát, akiket a marosbárdosi lakóotthonból szállítottak a szociális igazgatóság (DGASPC) házaiba. A betegek állapotát, ellátását, körülményeit megfelelően találták.

„A továbbiakban is mindenben együttműködünk a hatóságokkal, és segítjük a munkájukat” – olvasható Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnökének a közösségi médiában megjelent bejegyzésében.

A DGASPC és a Maros Megyei Tanács eddig is és a továbbiakban is teljesen a transzparencia elve alapján működik, mindig eleget téve a hatóságok és a törvény előírásainak.

A megyei tanács mindig prioritás-

Fotó: Nagy Tibor (archív)

ként kezelte és folyamatosan fejlesztette az egészségügyi és szociális rendszerét. Az európai uniós követelményeknek megfelelően az elmúlt időszakban három ingatlant vásároltak Nyáradrejtén, Sárpatakon és Marosludason. Év végéig még három ingatlant vásárolnak Marosludason. Továbbra is biztosítják az anyagi támogatást a szociális igazgatóságnak ahhoz, hogy megfelelő körülményeket, a lehető legotthonosabb környezete-

ket tudjanak teremteni a bentlakóknak. Így kellene eljárnia minden szociális szolgáltatást nyújtó intézménynek, hogy soha többé ne fordulhasson elő a Căsuța lu' Min Gondozási és Segítő Központban történtekhez hasonló eset.

A szociális igazgatóság mindig szakzerű segítséget nyújtott az érintetteknek, a Maros Megyei Tanács a továbbiakban is támogatja az intézmény munkáját – áll a tanácselnök közleményében.

Benyújtotta lemondását Mara Togănel

Mara Togănel prefektus

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A marosbárdosi öregotthonban feltárt embertelen körülmények és a beutaltak tragikus helyzete országos felháborodást keltett. Az eset kapcsán Marcel Ciolacu miniszterelnök kijelentette, hogy menesztí Mara Togănel Maros megyei prefektust és Nicolae-Florin Pălășan alprefektust. Ez azonban csak szóban történt meg, kormányhatározat mindeddig nem született ez ügyben.

A prefektus, megelőzve előre látható leváltását, saját maga döntött arról, hogy lemond a tisztségéről. Ezt tegnap a kora délutáni órákban közölte a közösségi oldalán.

– Fenntartom, hogy a vétkeseknek felelniük és fizetniük kell tetteikért, amelyeket határozottan elítélek. Tekintettel az ügy kapcsán kialakult helyzetre, úgy döntöttem, hogy lemondok prefektusi tisztségemről, annak ellenére, hogy emberileg és törvényesen minden tőlem telhetőt megtettem az ügy kezelése érdekében. Gesztusommal azt a magatartást követem, amelyet az utóbbi három és fél évben tanúsítottam a bizalom, a korrektség és méltóság jegyében.

Sajnálatos módon senki sem sejtette, hogy a helyi és országos szinten illegálisan működő bünszervezet az ország területén lévő számtalan otthonba kiszolgáltattott embereket embertelen körülmények között helyez el. Az emberi jogok botrányos megsértéséről van szó, amely meggyőződésem szerint a bűnözők felelősségre vonásával jár, azért is, hogy ilyen tragédiák többé ne forduljanak elő – fogalmazott a prefektus.

Szakmailag vagy a lefolytatott eljárás tekintetében nem írható semmi a számlájára, mert ahogy nyilvánosságra került a voluntári-i eset, azonnal intézkedett, és egy sor ellenőrzést rendelt el.

A folyamatban levő bünyügyi eljárás bizonyítja majd, kik a valódi felelősök a marosbárdosi otthonban történekkért – tette hozzá a leköszönő prefektus. (mezey)

RENDEZVÉNYEK

Mesedélután a könyvtárban

A Maros Megyei Könyvtár gyermekrésztlegén ma, augusztus 3-án, csütörtökön 18 órától mesedélután tartanak 5-12 éves gyermekeknek. Az együttlét alatt kézműves-foglalkozásra és játszásra is sor kerül.

Színházi előadások Szovátán

A Sándor Művészeti és Oktatási Egyesület szervezésében zajló Rengeteg Film, Színház Fesztivál keretében augusztus 4-12. között színházi előadásokat láthat a

szovátai közönség, és filmvetítésekre is sor kerül. 4-én, pénteken 11 órától Bagossy László A sötétben látó tündér című meséjét játsszák a Domokos Kázmér Művelődési Házban, 19 órától ugyanitt Petőfi János vitézének egyedi feldolgozása látható. 5-én, szombaton 19 órától Szemerédi Bernadett zenés estjére kerül sor a Petőfi parkban, 21 órától pedig Babits Mihály Jónás könyve című színművet mutatják be a Sándor János villában. 9-én, szerdán 21 órától itt a Hyppolit, a lakáj, 10-én, csütörtökön 21 órától A tízedes meg a többiek című filmet vetítik. 11-én, pénteken 21 órától az István, a király című film látható a Sándor János villában. 12-én, szombaton 19 órától a Rengeteg Színház diáktábora résztvevőinek bemutatója lesz a villában.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
 TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
 FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
 SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
 Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
 Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

Közvitára bocsátották az új erdőtörvény tervezetét

Mircea Fechet környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter szerint az új erdőtörvény tervezete nagyon közel áll ahhoz, amilyennek egy erdészeti alaptörvénynek bármely államban lennie kell.

Keddi sajtótájékoztatóján a miniszter kijelentette, hogy a közvitára bocsátott törvénytervezet az első ilyen jellegű jogszabály 2008 óta, amelyet a nulláról írtak meg. Kiemelte, hogy külső szakértők készítették a tervezetet, figyelembe véve az ágazat igényeit, a társadalom erdővel szembeni elvárásainak alakulását, az aktuális belföldi és európai kihívásokat, valamint azt a tényt, hogy az erdők az emberiség legjobb szövetségesei az éghajlatváltozás elleni küzdelemben.

A miniszter szerint az új erdőtörvény legfontosabb rendelkezései között szerepel, hogy az ország erdőterületének csaknem felén tilos lesz a fakivágás, mi-

után korábban ez csak a nemzeti parkokban (896.758 hektár) volt tilos. A tilalmat kiterjesztik a natúrparkokra (541.140 hektár) és az összes Natura 2000 területre (5,5 millió hektár, amelynek csaknem a fele erdő) is.

Emellett az új törvény lehetővé teszi majd az állam számára, hogy újraerdősítést végezzen a tulajdonos által kiirtott és elhagyott területeken. Ugyanakkor az erdőtulajdonos (akár állami, akár magánszemély) jogot kap az alternatív őrzési megoldások használatára, figyelembe véve, hogy az erdőörzés törvényileg kötelező.

A tervezet értelmében azonosítják és rangsorolják azokat a közösségeket, amelyek kritikus mértékben függnek az erdőktől, és megkönnyítik az erdei erőforrásokhoz való hozzáférésüket: a kormány pénzügyi forrásokat biztosít az

erdei utak hálózatának kiterjesztésére, valamint a közösségekhez minél közelebbi tűzifatórolók építésére. Az állami és magán erdészeti hivatalok faanyag-eladásból származó bevételeinek legalább 5%-át, de legfeljebb 20%-át erdei utak és tűzifatórolók építésére fordítják.

Emellett Románia minden erdőtulajdonosa bekerül az országos erdőnyilvántartásba, összeállítják a magas természetvédelmi értékű ökoszisztémák nemzeti katalógusát, és a legalább 0,1 hektáros, a biológiai sokféleség fenntartásában nagy szerepet játszó erdőterületeket megvédik a kivágástól.

Ugyanakkor minden román állampolgár élvezheti majd a romániai erdőket, és joga lesz sétálni vagy kerékpározni az ország bármelyik erdejében, legyen az állami vagy magántulajdonban lévő – írja még elő a tervezet. (Agerpres)

A kormány elkötelezett az idegengyűlölet és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem folytatása mellett

Marcel Ciolacu miniszterelnök szerdán, a roma holokauszt nemzetközi emléknapján kiadott üzenetében megerősítette a kormány elkötelezettségét az idegengyűlölet, a diszkrimináció és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem folytatása, a múlt emlékének megőrzése, valamint a túlélők támogatása és védelme mellett.

„Románia és Európa ma emlékezik a romák elleni holokausztra – a samudaripére, a második világháború történelmének egy újabb fekete lapjára. Azoknak a bátor embereknek köszönhetően, akik összefogtak, hogy dokumentálják és napvilágra hozzák a közösség elleni bűnöket és a náci rezsim alatt elszennvedett szenvedéseket, tudjuk, hogy Európában több mint 500.000 roma vesztette életét kényszermunkatáborokban, megsemmisítő táborokban vagy a deportálások során. A Transznisztriába deportált 25.000 romániai roma közül 11.000-en haltak meg tífusz, éhezés vagy a hideg miatt. Több ezer gyermek maradt árván, életük, sorsuk örökre megpecsételődött. Kötelességünk biztosítani, hogy, bármilyen fájdalmas is, minden új generáció megismerje és életben tartsa az igazságot az önmegbékélés és a megbékélés érdekében” – fogalmazott üzenetében Ciolacu.

A miniszterelnök hangsúlyozta annak fontosságát is, hogy

az igazságot rekonstruálják a túlélők vagy a közvetlen leszármazottaik vallomásai alapján.

„Szeretném, ha tudatában lennénk annak, hogy ha most nem fokozzuk a kutatást és a tanúvallomások gyűjtését, nem lesz már rá lehetőségünk” – mutatott rá a kormányfő.

Hozzátette, hogy Románia és a többi európai állam megértették, hogy támogatniuk kell a roma közösséget a számára létfontosságú történelmi, kulturális és társadalmi vonatkozásaiban.

Üzenete végén mély együttérzését fejezte ki a roma közösségnek az átélt szenvedések és veszteségek miatt.

„Megerősítem a kormány elkötelezettségét az idegengyűlölet, a diszkrimináció és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem folytatása, a múlt emlékének megőrzése, a túlélők támogatása és védelme, valamint a történelem e sötét oldalával kapcsolatos oktatás és kutatás előmozdítása mellett. Ezen a nagyon fontos napon együttérzésemet fejezem ki a romániai és máshol élő roma közösségeknek az átélt szenvedések és veszteségek miatt, tisztelettel adózom a romák elleni holokauszt áldozatainak emléke előtt, és remélem, hogy az emberiség és az emberség eme kudarcának emléke megakadályozza, hogy az valaha is megismétlődjön” – fogalmazott Ciolacu. (Agerpres)

Elfogadhatatlanok a Duna-parti civil infrastruktúra elleni orosz támadások

Klaus Iohannis szerint elfogadhatatlanok a Duna-parti (ukrán) civil infrastruktúra elleni folyamatos orosz támadások Románia közvetlen szomszédságában.

A román államfő a korábban Twitterként ismert X közösségi oldalon reagált szerdán arra, hogy hajnalban újabb orosz dróntámadás célpontja volt az ukrán gabonaexport jelentős részét lebonyolító Izmail kikötő, amely 15 kilométernyire található Tulceától.

„Ezek háborús bűnök, amelyek abban korlátozzák Ukrajnát, hogy az élelmiszereket eljuttassa a világ más országaiba, ahol

szükség van rájuk” – írta közösségi oldalán a román elnök.

Az Agerpres hírügynökség a dél-ukrajnai katonai parancsnokság közleményét idézve azt írta, hogy Oroszország az éjszaka három órán át iráni gyártású Sahid-136-os drónokkal támadta a Duna partján található Izmail kikötői infrastruktúráját, a távirányítású repülőgépek közül négy elérte célját.

A média felidézte: ez a második orosz dróntámadás, amely Románia és a NATO határától néhány száz méterre lévő ukrán Duna-parti kikötői célpontok ellen irányult, miután múlt hétfőn Izmail és Galac városától 13 kilométernyire lévő Reni kikötője ellen intézett dróntámadást az orosz hadsereg. (MTI)

Pénteken adják át a felújított Lánchidat

Piknikkel egybekötvén adják át pénteken a felújított Lánchidat: megnyílnak a járdák és a hidfőkben lévő aluljárók, az ünnepélyes eseményhez kapcsolódva pedig a Fővárosi Önkormányzat és a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) színes szabadtéri programokkal várja az érdeklődőket – tájékoztatta a BKK szerdán az MTI-t.

Magyarország és Budapest egyik legfontosabb kulturális örökségének és jelképének szerkezeti, illetve műemléki rekonstrukciója az eredetileg tervezett időpontnál mintegy másfél hónappal hamarabb ér véget – írták.

A Lánchíd-piknik pénteken 18 órakor kezdődik és éjfélig tart a Fővárosi Önkormányzat és a BKK szervezésében, isme-

retterjesztő programokkal, utcazenészekkel, étellel és itallal, fényoroslánokkal várja az érdeklődőket, sötétedés után pedig különleges, alkalomhoz illő megvilágítást kap a híd – áll a közleményben. A rendezvény idejére lezárják a közúti forgalom elől a Lánchidat, ezért az arra járók és a résztvevők zavartalanul piknikezhetnek az útpályán.

A BKK közleményében kiemeli, hogy a budai és pesti oldalon felállított sátraknál a készlet erejéig fagyalt, perccel limonádé várja az arra járókat, valamint élőzenés előadók koncertjeivel várják az érdeklődőket. Hozzátették, hogy a pesti oldali gyereksátorban a szervezők színezővel, rejtvényekkel, egy különleges Lánchíd-LEGO-építménnyel, valamint meg-
lepetéssel készülnek. (MTI)

Ország – világ

Bűnszervezet iskolásoknak árulta a drogot

Kábítószer-kereskedelem és bűnszervezet létrehozása miatt 16 személyt állít bíróság elé a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) az úgynevezett Enigma-ügyben. A DIICOT tájékoztatása szerint az ügyészség „Enigma művelete” egy szervezett bűnözői csoport felszámolását célozta, amely egy üzenetküldő platformon „Édes fű” (larba Dulce) néven létrehozott egy csevegőcsoportot, melynek keretében kábítószer és tudatmódosító szereket árultak iskolásoknak. Az ügyészek szerint a csoportnak megközelítőleg 11.000 tagja volt. A bűnbanda tagjait ezenkívül törvénytelen fegyvertartással, gyermekpornográfiával is gyanúsítják. Az ügy hat vádlottja jelenleg előzetes letartóztatásban van, négy házi őrizetben, négy hatóságai felügyelet alatt, egy szabadlábon, egy pedig egy másik ügy miatti letartóztatásban. (Agerpres)

Fizetésektelen magánvállalkozók

Az idei év első félévében a 2022-es év azonos időszakához képest 0,4%-kal csökkent a fizetésektelen vállalatok és egyéni magánvállalkozók (PFA) száma: 3401 fizetésektelenséget regisztráltak – derül ki a cégbíróság (ONRC) honlapján kedden közzétett adatokból. A legtöbb fizetésektelenné vált céget és PFA-t Bukarestben regisztrálták, 700-at, ami 16,86 százalékos emelkedést jelent 2022. január-júniusához képest. A legkevesebb fizetésektelenséget Botoșani (10), Kovászna (13) és Hargita (15) megyében regisztráltak. Tevékenységi ágazatonként a legtöbb fizetésektelenséget, 958-at (plusz 8,37%) a nagy- és kiskereskedelem, gépjármű- és motorkerékpár-javítás ágazatában regisztráltak. Az építkezési ipar ágazatában 679 (plusz 1,34%), a feldolgozóipar területén 385 (minusz 8,77%) fizetésektelenséget jegyeztek. (Agerpres)

9,2 százalékra nőtt a deficit

Marcel Ciolacu miniszterelnök arról beszélt szerdai sajtótájékoztatóján, hogy Románia államháztartási hiánya 2019-ben a bruttó hazai termék 2,7-2,9 százaléka volt, de „két szerencsétlen kormányzás után” 9,2 százalékra nőtt a deficit. Ugyanakkor reményét fejezte ki, hogy az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalások elejét veszik az európai alapok visszatartásának. Ciolacu emlékeztetett, hogy Románia az egyetlen uniós tagállam, amelynek a túlzott deficitre vonatkozó megállapodása van az Európai Unióval. A kormányfő ugyanakkor kijelentette, hogy Romániában mindenek ellenére gazdasági stabilitás van. „Nincs szó gazdasági válságról vagy recesszióról Romániában” – fogalmazott. Hozzátette, az Európai Bizottsággal folytatott párbeszéd útján el kell kerülni azt, „ami minden uniós tagállam számára a lehető legrosszabb”, éspedig az európai alapok visszatartását. (Agerpres)

Kilencen fulladtak a Fekete-tengerbe

A nyári idény kezdete óta kilencen fulladtak már be a Fekete-tengerbe a román tengerparton, 20 személyt pedig sikerült kimenteniük a vízből a katonai tűzoltóknak – tájékoztattott kedden Konstanca megye katasztrófavédelmi felügyelősege. Közleményük szerint a tengerparton felállított elsősegély-sátrakban június 30-a és július 30-a között 876 személyt láttak már el, és közülük 439-et kórházba szállítottak. (Agerpres)

Tükörkép?

(Folytatás az 1. oldalról)

A kérdésre azonban, hogy hogyan történhetett meg egy ilyen eset napjaink Romániájában, egy városi kórházban, egy sokkal mélyebb, alaposabb, az egészségügyi ellátórendszerrel teljesen átvizsgáló elemzés világíthat rá. Hogyan történhet meg, hogy a segítségkérést elutasítják, hogy a beteget nem vizsgálják meg, és hagyják, hogy kijutva a kórház kapuján, a járdán szüljön?! Hol itt az emberség, a szakmai kötelesség, az élet tisztelete azok részéről, akik az embertársaikon való segítséget választották hivatásul? Tükörképe-e ez a romániai egészségügyi rendszernek? Meggyőződésem, hogy nem, de az is, hogy a rendszer igenis beteg. És „újjaélesztésre” szorul.

A bárdosi idősotthonban történt visszaélések miatt Maros megyében lemondott a kormánybiztos, a kijelölti ügynökség vezetőjét leváltották, és újabb fejek hullhatnak.

Lehet, hogy az egészségügyi tárca vezetőjét is meghaladja a feladat, és jobb lenne távoznia a tárca éléről? Habár, tekintve, hogy éppen a szociáldemokratáknak áll a zászló, erre igen csak kevés esély mutatkozik.

Közölték a végső eredményeket

Fotó: Nagy Tibor

(Folytatás az 1. oldalról)

Megyénkben 254-en iratkoztak be a véglegesítő vizsgára, az írásbelin 14-en nem jelentek meg, és 12-en a tétel felírását követően távoztak. A kötelező átlagot 182-en érték el, ami 81,25 százalékos átmenési arányt jelent. 42 jelentkezőnek (18,75 százalék) nem sikerült a vizsgája, hárman kaptak 10-est – tájékoztatott a megyei eredményekről Niță Fănică főtanfelügyelő-helyettes.

A törvényes előírások szerint a vizsga akkor számít sikeresnek, ha a jelentkező eléri a 8-as átlagot. Ennek az írásbeli eredménye

a 70 százalékát teszi ki, ami legalább 7,15-öt jelent.

A véglegesítő vizsga az alsó és felső tagozatos pedagógusoknak a pályára, az oktatási rendszerbe való teljes jogú belépésének a feltétele. A vizsgára jelentkezőknek az egyetem, főiskola elvégzését követően az oktatásban töltött egy év után van joguk ezen részt venni. A sikeres megmérettetés, ami az elméleti ismeretek és a gyakorlati tudás felméréséből áll, felhatalmazza a pedagógust, hogy a továbbiakban részt vehessen a fokozati vizsgákon, valamint a meghirdetett állások elnyeréséért kiírt vizsgákon is.

Önként távozik a volt főtanfelügyelő

Beadta a lemondását Sabin-Gavril Pașcan, a Maros Megyei Tanfelügyelőség főtanfelügyelője – erősítette meg személyesen is a sajtóban megjelent hírt a tanfelügyelőség volt vezetője.

Érdeklődésünkre elmondta, hogy nem kényszerítették a lemondásra, személyes okokból tette meg ezt a lépést, mivel kinevezése a vezető tisztségbe egy évre szólt, ami augusztus elsején lejárt, és a továbbiakban tanárként szeretné folytatni pályáját.

A kérdésre, hogy lemondása összefügg-e a Korruptióellenes Ügyészségnek a múlt évi érettségi vizsgával kapcsolatosan indított kivizsgálásával, nemmel válaszolt.

Mint ismeretes, az általa vezetett tanfelügyelőség igazgatótanácsa a múlt év szeptemberében nem hagyta jóvá a katolikus iskola újraalapítását. A volt főtanfelügyelő nem értett egyet az orvosi egyetem rektorának a kezdeményezésével sem, hogy az egyetem középiskolai osztályt indítson.

Sabin-Gavril Pașcan az Egyesülés Főgimnáziumban román–francia szakos tanár lesz az új iskolai évtől. (bodolai)

Sabin-Gavril Pașcan

Fotó: A Maros Megyei Tanfelügyelőség Facebook-oldala

Előzetes letartóztatásban maradnak a marosbárdosi visszaélések vádlottjai

A marosvásárhelyi Fellebbviteli Bíróság szerdai közleménye szerint előzetes letartóztatásban marad az a három személy, akiket a marosbárdosi gondozási központban történt súlyos visszaélésekkel vádolnak. A Fellebbviteli Bíróság szerdán utasította el a Maros Megyei Törvényszék döntése ellen benyújtott fellebbezésüket.

A Fellebbviteli Bíróság fenntartja a Maros Megyei Törvényszéknek a 2023. évi 3061/102. számú dosszié ügyében július 30-án hozott döntését, miszerint a vádlot-

takat – P.C.I.-t, P.J.-t és P.F.T.-t – 30 napos előzetes letartóztatásba helyezik, a három vádlott fellebbezését alaptalannak minősítették. A döntés jogerős.

Mint ismeretes, a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) szombaton kérte a Maros Megyei Törvényszéktől a három őrizetbe vett személy előzetes letartóztatását, és a törvényszék helyt adott a kérelemnek. A vádlottak ellen bünszervezet létrehozása és emberkereskedelem miatt folyik eljárás (m.s.)

Elbukta az alkotmányossági kontrollt Romániában a különnyugdíjak reformjáról szóló törvénytervezet

Részben alkotmányosértőnek minősítette és visszaküldte a parlamentnek az alkotmánybíróság a nem járulékalapú, ügynevezett speciális nyugdíjak reformjáról egy hónapja elfogadott törvénytervezetet.

Szerdán hozott döntésében a taláros testület a legfelsőbb bíróság óvásának helyt adva azokat az előírásokat minősítette alaptörvénybe ütközőknek, amelyek a bírák és ügyészek különnyugdíját korlátoznák, mivel szerinte ezek sértik az igazságszolgáltatás függetlenségének alkotmányos elvét.

A döntésről kiadott közlemény szerint a jogbiztonság alkotmányos követelménye is sérül, ha – a már nyugállományba vonult bírák és ügyészek esetében – utólag módosítják a szolgálati nyugdíj kiszámításának módját. A testület szerint a törvénytervezet hiányos, mert nem tartalmaz pontos rendelkezéseket a nyugdíjkorhatár (későbbi) fokozatos növelésével és a nyugdíjalap módosításával kapcsolatban.

Az alkotmánybíróság másfelől elismerte, hogy elvileg megadózható a szolgálati nyugdíjnak az a része, amely nem a járulékbefizetésen alapul (vagyis amit az állami költségvetésből fedeznek), de az adó nem lehet „büntető” jellegű, és egységesnek kell lennie valamennyi szolgálati nyugdíj esetében.

A parlament által a tavaszi ülészak végén megszavazott törvénytervezet a

bírák és ügyészek esetében 60, minden más foglalkozásnál – a fegyveres testületeket is beleértve – a Romániában általános 65 évre emeli a nyugdíjkorhatárt, a kordedvezményes nyugdíjazás kivezetése azonban csak öt év türelmi idő után, fokozatosan kezdődne meg.

A romániai speciális nyugdíjak reformjának másik alapelve az, hogy egyetlen nyugdíj sem lehet nagyobb, mint az adott munkakörben kapott fizetés, a nyugdíjaknak az országos átlagbért meghaladó részére pedig a tervezet szerint 15 százalékos adót vetnek ki.

Románia a nemzeti helyreállítási tervben (PNRR) vállalt kötelezettséget a katonák, rendőrök, hírszerzők, pilóták, törvényhozók, pénzügyőrök, bírák és ügyészek speciális nyugdíjának reformjára, ennek teljesítése nélkül pedig nem hívhatja le a számára elkülönített uniós pénzforrásokat.

A román média arra számít, hogy a törvény „kijáratása” érdekében még a szeptemberben kezdődő őszi ülészak előtt rendkívüli ülészakra hívják össze a parlamentet, mert ha Románia nem teljesíti a nyugdíjreformmal kapcsolatos vállalását, 3,1 milliárd eurót veszít a helyreállítási alaplól.

A Hotnews.ro szerint Románia jelenleg 5309 kordedvezménnyel nyugállományba vonult egykori bírónak és ügyésznek fizetett szolgálati nyugdíját, amelynek átlagértéke havi 21 583 lej. (MTI)

Augusztus a klasszikus pihenőszabadságok időszaka. Amíg alkalmazásban voltam, ezt úgy mondtuk, a főnökök ideje. A stábok elpályázása. Ekkor szokták a gyeplőt a beosztottak közül kiemelt másodtisztnek odaadni, és búcsút inteni a legénységnek és leányágnak. Arról nincsenek adataim, ha szorongának nyaralásuk, mulatozásuk, aktív lustálkodásuk ideje alatt. Nem tudom, megbirkóznak-e könnyedén azzal a gondolattal vagyis problémával, amit úgy egyszerűsíthetünk, sűrűthetünk egy kérdőjel mögé, hogy: isten tudja, mit fogok találni visszatéréskor?

Bakik pedig vannak. Mellényülások, rossz döntések, tévedések, kiéleződött munkakonfliktusok vagy akár becsődölt emberség. Nyár van, ilyenkor bizonyos dolgok sokkal jobban szemléltethetők, mint egyébként a zsúfolt füstködös, benzinbűzös napokon, hetekben, amikor szorgalmas munka folyik a földeken, gyárakban és hivatalokban, az öregotthonokban és a határállomásokon.

E két utóbbi helyszín nem véletlenül került be kicsinyded kommentárunkba. Ugyanis – hogy az elsőtől kezdjük – nem messze tőlünk, csak itt ahajt a Maroson túl, a város egykori „gyarmatán”, Bárdoson öszvetanakodék három közhivatalnok, egy rendőr, egy fegyverházőr és egy szívkorhízi főbőbni, és alapítának nagy hamarjában nem kevés összeköttetés és fűlatti kínálás révén egy

Becsődölt emberség

aggmenházat, amely minden volt, csak nem szeretetotthon. Emide aztán befogadtak öregeket, aggokat, nyomorultakat, akiknek hozzátartozói a messzeségből ritkán kereshetik fel a pincészetet, ahol az áldozatok tartva valának. A balladai homálynál csak az ellenőrzések felületessége vagy a kollektív elhallgatás, titkolózás volt sűrűbb. Ugyanis a minapig minden kirendelt fürkészcsapat (különféle intézményi és testületi jogcímen és formaruhában) az egész felállítmányt rendben találta. Nem tűnt fel nekik az ápoltak állapota, az embertelen körülmények, vakon mentek el a kínzás nyomai mellett. Na meg aztán ennek a három gondviselőnek, a providencia megcsúfolójának volt ám nem is egy alkalmazottja, tíznél is több. Ezek ugyanis naponta szembesültek a későn felfedezett valósággal, ők voltak ennek a helyzetnek a kezelői, kintzók és hanyagok, étekhözök és bántalmazók, eltsussolók és lelkiismeretüket otthon hagyók. Valószínűleg falubéli és környéklakó alkalmazottak. Mondhatni hivatásosak. Működési engedéllyel rendelkezők, levizsgáztatottak. Azt is állíthatnánk aforisztikusan: Bárdoson

Csütörtöki kirekesztő

– Sebestyén Mihály rovata –

a bárdolatlanok. S amint fény derült az ügyletre, kollektíve felmondtak. Na de addig?

Bizonys, hogy nem tettek némasági fogadalmat. Meséltek egyet-mást szeretteiknek a faluban, amazok csak úgy félszájjal továbbadták a „mulatságos eseteket” a szomszédoknak. A dolgok felszínre kerülése előtt egy egész falu vagy annak többsége lehetett cinkosa az üzelmeknek. És akik feladata lett volna a helyzet felismerése, azokat mikor, hogyan, milyen módokkal és kenőanyagokkal készítették vakorságra? Egy ügyész ezeket a kérdéseket nélkülem is felteszi, ha egyéb tényezők nem akarják a dolgokat időnek haladtával elmágnolni.

Ami a határátlépési dolgot illeti, ott természetesen nem az amerikai döntéshozók az őshiba forrásai, hanem Trianon. Mert ugyebár, ha az amerikai delegáció nem írja alá a trianoni békeszerződést, hanem W. Wilson elnök a sarkára áll, és a népek önrendelkezési jogját a magyarokra is kiterjeszti, akkor lehet, hogy másként vagyunk határon kívüli vagy belüli magyarok. Most

ugyanis nem kap könnyített beutazást az USA-ba az, aki nem az 1920-as vagy az 1946-ban megszobrászott magyar határon kívül született. (Amazok sem könnyen, akik Érdet vagy Westprémben látták meg a magyar eget.) A washingtoni kormányzat attól tart, hogy az egymilliónyi új magyar állampolgár, aki még otthonában él, az USA-ba béáramolva egyszerű turistaként, rokonlátogató ámulonként felfordulást fog okozni. Hiába uniós (nem szovjetuniós) polgár a többségük. Nyugtalanítja majd az amerikai köz- és önvéleményt. Főleg a Kárpátaljáról menekültek. S ha nem ők, akkor mi, erdélyiek vagy a Felvidéken fel-felvidülő magyarok. Délvidéki bácskások, pozsgások. Erre kérdezett rá egy kommentelő a Facebookon, és persze csak velünk van a baj, a mexikói határon minden rendben van?

És akkor tessék mondani, a mi szempontunkból van valami különbség a demokraták és republikánusok között? És akkor már azt is tessék megsaccolni, kit fognak gyűlölni ezért a korlátozásért azok, akik amúgy sem bírnák a határokon kívül élő vér- és tejtövéreiket? Az emberség mint humanizmus, mint nemzeti összetartás már korábban becsődölt. Egy pontosabb dátumot tetszik kérdezni? Egy nappal Mikulás előtt. Tizenkilenc évvel ezelőtt, példának okáért.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Szerető kommunikáció

A demens emberek világában

Orbán Júlia

A demensek viselkedését szeretnék volna megérteni azok az érdeklődők, akik nemrég részt vettek dr. Kiss Gabriella mentálhigiénés szakember előadásán, amelyre az Alzheimer Café rendezvénysorozat keretében került sor a marosvásárhelyi Caritas Házban. A demencia témában jártas szakember mellett Szabó Gabriella főasszisztens, Márton Erzsébet szociális munkás és Sajgó Szeréna önkéntes lelkipártos osztotta meg tudását és tapasztalatait. Az előadásra a Gyulafehérvári Caritas Teréz Anya idősok nappali foglalkoztatóközpontjának szépkorú tagjai jöttek el, akiket a kíváncsiság vagy az érintettség vezérelt.

Verbális és nonverbális kommunikáció

Az összejövetelen elhangzott, hogy kisgyerekként először a nonverbális kommunikáció eszközeivel – mimikával, gesztusokkal, testbeszéddel – kommunikálunk, míg a verbális kommunikáció elsajátítása egy hosszabb folyamat. Amilyen lassan épülnek ki az agyban a verbális kommunikációért felelős idegkapcsolatok, olyan lassan épülnek le a demenciával élő személyek esetében. Ez azt jelenti, hogy a kommunikációs csatorna beszűkül, a beteg idővel teljesen elveszíti verbális kommunikációs eszközeit, beszéde érthetatlenné válik környezet számára, és ő maga sem érti, amit mondanak neki. Kizárólag a nonverbális kommunikáció által lehetséges kapcsolatban maradni, kommunikálni vele. De mindaddig, amíg a demens beteg gondozói nin-

cseken ezen lehetőség tudatában, kétségbeesnek, mert nem értik, mi történik a valamikor oly éles elméjű szerettükkel: miért olyan makacs, miért nem hallgat rájuk, miért nem hisz nekik, miért lesznek úrrá rajta dührohamok, miért válik agresszív, kezelhetlenné, vádaskodóvá. Beteg családtagjuk leépülése fájdalmat kelt, frusztrációt vált ki hozzátartozóikban, mert segíteni szeretnének, de tehetetlennek érzik magukat.

Betegség vagy sem?

Megtudtuk, nem is olyan régen a demenciával élőket elmebetegnek minősítették, ehhez mérten ápolták, embertelen bánásmódban részesítették őket. Sajnos még napjainkban is sok ember nem akar tudomást venni az Alzheimer-kórrol, vannak, akik a létezését is tagadják. Éppen ezért létfontosságú beszélni róla. Fontos, hogy minél több ember érzékennyé váljon a téma iránt, és tudatosodjék bennük: egy betegségről van szó, amelyet nem kell szégyellni, takargatni.

Leépülési folyamat

Dr. Kiss Gabriella a demencia leépülési folyamatáról is beszélt. Mint mondta, létezik korai, középsúlyos és súlyos stádium. A korai szakaszra enyhe feledékenység jellemző: a beteg elfelejt neveteket, dátumokat. A középsúlyos stádiumban az illető elveszíti térorientációs képességét, amely például abban nyilvánul meg, hogy nem talál haza; téveszmékkel, hallucinációkkal küzd, tárgyakat rejteget, vádaskodik. A súlyos szakaszban a verbális kommunikáció teljesen leépül: a beteg nem érti, amit közölnek vele. A mentális leépülés nem feltétlenül

jár együtt a fizikai leépüléssel: az érintettek fizikailag gyakran jól vannak.

Hogyan kommunikáljunk a demens beteggel?

A meghívottak elmondták, ajánlott nem a diagnózisra, hanem magára az emberre fektetni a hangsúlyt. Beszéljünk tisztelettel a beteggel, ne sértsük emberi méltóságát. Nagyon fontos az arcjáték, a gesztusok, a testbeszéd, a hangszín és az érintett szeretetnyelvének használata, ugyanis a demens beteg már csak a nonverbális kommunikáció eszközei révén képes megérteni bennünket. Ő maga is testbeszéddel, viselkedésbeli megnyilvánulásokkal fog válaszolni közléseinkre és az őt ért történésekre. Az ápoló és beteg közti kapcsolat minősége teljes egészében a testbeszédén múlik, mivel a demenciával élő személy először a mimikánkat látja, szavaink értelmét nem fogja fel. De ugyanígy megért bennünket hangszínünk által is. Ezért fontos, hogy hangunkkal tudatosan bánjunk. Törekedjünk arra, hogy beszédünk, hanghordozásunk lágy, kedves, dallamos legyen. Kommunikációkat nagyban segítik a képek, tárgyak, az érintés és a szemkontaktus is. Fontos követnünk, hogy a beteg éppen hol tart: mit érez, merre kalandoznak gondolatai. Ezt minden pillanatban tudnunk kell ahhoz, hogy sikeres legyen a kommunikációnk.

Szerepjátékok

Dr. Kiss Gabriella és munkatársai szerepjátékokban mutatták be a demencia különböző stádiumaiban szenvedő beteg és gondozottja kö-

Dr. Kiss Gabriella mentálhigiénés szakember

zötti kommunikáció lehetséges foratókönyveit.

A jelenetekből megértettük, hogy felvillanó képek, érzések, gondolatok hullámanak a demens személyben. Ezért, amikor vele kommunikálunk, nagyon fontos szempont, hogy kinek van igaza. A beteg ugyanis sokszor a régmúltban él. A mellette lévő személyekben régen meghalt édesanyját, édesapját, gyermekét véli felfedezni, sőt ebben a hiszemben él. Gondozójában ilyenkor felmerül a kérdés, kinek adjon igazat. Világosítsa-e fel beteg hozzátartozóját a valóságról? Vagy hagyja meg őt saját meggyőződésében?

Fontos tudatosítanunk, hogy mindig a betegnek van igaza. Ne zökkentsük ki meggyőződéséből, ne vitatkozzunk, ne beszéljünk vele lekezelően. Gondoskodjunk arról, hogy méltó életet éljen, adjuk meg számára a neki járó tiszteletet, és ne harcoljunk a saját igazunkért. A beteget sose szidjuk, ne éreztessük, hogy hibás, esetleg rosszul mondott vagy tett valamit. Nem szándékosan bosszant vele, valóban meg van győződve arról, hogy abban az időben él, amelynek mozzanatait megosztja velünk. Ha vitatkozunk és ellenkezünk vele, befele fordul vagy agresszív válik. Számára az érzés marad meg, amelyet közlésünk kiváltott benne. A kritika, kiabálás, ráncigálás negatív érzelmekkel fogja őt eltölteni, és agresszívvá teszi.

A beteg szeretetnyelvének ismerete képes mélyebb szintre vinni kommunikációnkat a demenciával élő személlyel. Ez különösen akkor tud értékes lenni, ha a demens személyt gyermekei ápolják, és ismerik, sőt használni is tudják édesanyjuk, édesapjuk szeretetnyelvét.

Mit tehetünk még?

A gondozó számára kihívást jelenthet a kommunikációban, hogy a demenciával élő beteg állandóan ugyanazokat az emlékeket meséli, egyazon mondatokat és kérdéseket ismétli. Ilyenkor türelemmel, szerető odafigyeléssel szükséges a beteghez fordulni.

A hat alapérzelem – az öröm, a szomorúság, a meglepődés, a düh, a félelem és az undor –, amely különböző helyzetekben megjelenik

az arcunkon, visszatükröződik a beteg arcán. Amit közölni szeretnénk, érzelem formájában már ott ül az arcunkon, és ez indítja el a kommunikációt köztünk és a beteg között. Ezért nagyon fontos, hogy tudatosan kommunikáljunk az érzelmeinkkel.

Jó tanácsok:

- Ne szembesítsük a beteget a hibáival!
- Ne vezessük félre, inkább kérdezzünk rá, ha valamit nem értünk!
- Cselekedeteink legyenek célirányosak: a beteg kéréseit teljesítsük, próbáljuk háttérbe szorítani saját kívánságainkat!
- Fogalmazzuk meg érzéseinket!
- Meséltessük a beteget az életéről! (Akár albumot is vihetünk.)
- Ne javítsuk ki, hagyjuk meg saját meggyőződésében (például, ha tévesen azonosít be arcokat)!
- Csökkentsük a zavaró ingereket!
- Elvárásainkat igazítsuk a betegéhez!
- Fontos a környezet állandósága. Ne változtassunk megszokott környezetén, ne mozgassuk el bútorait, tárgyait!
- Ne biztassuk olyan feladatok végrehajtására, amelyeket nem tud elvégezni, mert ez sikertelenséghez vezet!
- Ülünk le mellé, azonos szinten beszéljünk vele!
- Röviden, világosan fogalmazzunk!

A régi emlékképek sokat segíthetnek bizonyos beszédtemák elindításánál. Ha már elkezdődött a kommunikáció, a segítőnek kell kezében tartania a beszélgetés fonalát, mert a beteg ködös világban él, hajlamos elveszni.

A gondozó és beteg kapcsolata kihívásokkal teletűzdelt út, de megelőzhető a frusztráltság, ha a segítő türelmes, megértő, szépen beszél a beteggel, és szem előtt tartja a gondolkodásbeli nehézségeket.

Zárszóként elhangzott, elengedhetetlenül fontos, hogy biztassuk a fiatal generációt, ismerjék meg az Alzheimer-kört, annak jeleit, a betegség lefolyását, és sajátítsák el a demens beteggel való kommunikáció eszközeit, hiszen nem tudhatják, mikor ébrednek egyszer arra, hogy nem ismeri meg őket saját édesanyjuk, édesapjuk.

Otthont teremtenek az erdélyi magyar vakok és gyengén látók iskolájának

Vak, alig és gyengén látó gyerekek számára létesült magyar tannyelvű, bentlakásos iskola Székelyudvarhelyen, ahol az ország különböző részeiből fogadnak majd magyar anyanyelvű elemi osztályosokat. Az intézmény számára a magyar állam támogatásával vásárolt ingatlant az Erdélyi Református Egyházkerület, és ezáltal az Erdélyi Magyar Látássérültekért Alapítvány régi álma valósult meg, újra elindulhat a 101 éve megszűnt Erdélyi Magyar Vakok és Gyengénlátók Iskolája, valamint Rehabilitációs Központja. Az erre a célra, 2021-ben kezdeményezett közösségi adománygyűjtésük kezdete óta összegyűjtött jelentős összeg, több mint 92 ezer euró sorsáról, az ebben az időszakban elvégzett munkákról és kiadásokról tett közze beszámolót június végén az alapítvány.

Miután olyan sokan felkarolták őket ezen álmom valóra váltásában, úgy érzik, illő és időszerű a támogatóikat tájékoztatni az eddig tett lépésekről, a beérkező összegek felhasználásáról, illetve a jövőbeli terveikről. Jelenleg a célingatlan átalakításának a tervezése folyik, illetve egy modern iskolaépület és sportcsarnok koncepciójainak tervezése is folyamatban van.

A pandémia éveit, a szomszédunkban zajló háború ürügyén mesterségesen létrehozott energiaár-robbanás jelentősen lassította és lassítja projektjeink megvalósulását. Ennek ellenére hálásak vagyunk mindenkinek, aki a Fennvalónak, támogatóinknak (elsősorban a jelenlegi magyar kormánynak, az Erdélyi Református Egyháznak), hogy eddig eljuthattunk. A Bartimeus Központ alapító okiratának a 2021. novemberi átvétele után belaktuk az ingatlanokat. Irodánkat is ide helyeztük át. Építész szakemberekkel, statikusokkal felmértük a már meglévő épületeket, kiderült, hogy több épületet bontani kell, mert nem képes betölteni azokat a funkciókat, melyekre szántuk őket. A főépület (az előző tulajdonos által szállodaként működtetett épület) lesz az iskola bentlakása, a speciális iskola pedig (mely felvette Katona Lajos tanár nevét) újonnan fog épülni, ugyanis egyrészt a meglévő épületek nem alkalmasak iskolának, illetve olyan nagy összegű átalakításokat kellene végrehajtani rajtuk, olyan sok kompromisszummal, hogy úgy döntöttünk: hosszú távon olcsóbb és jobb egy új épület felépítése. Ezzel egy időben – hogy

tási összegeket. A jelenlegi beszámoló is ezt szolgálja. Szeretnénk kihangsúlyozni, hogy alapítványunk működési költségeit a BGA Zrt. illetve a Communitas Alapítvány biztosítja, a vakiskola támogatására befolyó összegeket egyetlen alkalommal sem használtuk fel működési költségként. És komoly munkát fordítunk arra, hogy ez így is maradjon.

A weboldalunkon látható adományszámoló 92536 eurót mutat (458 608 lej), ez valós összeg. Ebben leginkább magánszemélyek adományai, de több cég, illetve nagyon sok anonim adakozó is van közöttük. Amikor elindítottuk a közösségi adománygyűjtést, szakemberek szerint átlagosan 5 lej/támogatás összegre számíthatunk. Ehhez képest eddig 344 támogatás érkezett be, tehát az átlagos támogatási összeg nem 5, hanem 1333 lej. Hála Istennek és támogatóinknak!

Számszerűsítettük a közösségi adománygyűjtő kampányunk óta felmerülő költségeket.

Többször hírt adtunk arról, hogy a Bartimeus Központban hosszú ideje havi rendszerességgel egy hétig látássérült gyerekek oktatása folyik tíflőpedagógus felügyeletével. Hálásak vagyunk érte. Braille-írógépeket, Braille-kijelzőket, laptopokat és egyéb speciális didaktikai eszközöket kellett vásárolnunk az itt tanulóknak. Ezek összértéke 59 453 lej. A gyerekeknek és fiataloknak szervezett táborok szervezési és részvételi költsége 40 828 lej volt ebben az időszakban. Weboldalunk építése, fejlesztése, a licitoldal fejlesztése

a vakiskola elindításának az időpontját jóval előbbre hozhassuk – „feldaraboltuk” a projektet, előbb a bentlakás épületét kell felkészíteni a gyerekek fogadására, majd idővel az új iskola is megépül. Erre az elhatározásra a támogatóinkkal folytatott formális és informális tárgyalások sorozata után jutottunk, és azért volt szükség rá, mert míg a már meglévő bentlakás épületének az átalakítása becsült értéke szerint „csak” 750 ezer eurós beruházás, addig az új iskolaépület a hozzá tartozó sportcsarnokkal együtt közel 3 millió euróba kerül. Ugyanakkor nem áll rendelkezésünkre több idő, látássérült gyerekeket „vesztünk” el, egyre többen kénytelenek olyan tanügyi szolgáltatásokat igénybe venni, amelyek nem megfelelőek számukra. Mivel a Katona Lajos vakiskola a székelyudvarhelyi Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium egyik alintézménye lesz, a szükséges oktatási tereket a Református Kollégium fogja biztosítani – legalábbis a kezdetekkor.

Jelenleg a főépület átépítésének a tervezése, illetve a tervek engedélyeztetése folyik. Ez a folyamat idén lezárul (optimista előrejelzés szerint), jövő év elején elkezdődhet az épület rehabilitációja, majd 2024 őszén indulhat a tanítás.

Mielőtt azonban a tervekről beszélünk, beszámolunk a közösségi adománygyűjtés eredményességéről. Ahogy a weboldalunkon is látható (www.erdelyivakiskola.org), igyekeztünk átláthatóvá tenni a befolyt támoga-

tése 29 257 lejbe került, reklámanyagra és marketingköltségekre, tiszteletdíjakra 66 230 lejért költöttünk. A főépületben végrehajtott javítások (például vízvezetékcsere), modernizálások és racionalizálások összege: 78 964 lej. Szakmai utak, tárgyalások költségei: 35 206 lej. Az épületek átalakításának tervezése, előzetes építési-bontási engedélyek összege eddig 126 445 lejbe került. Ezek a költségek tehát 2021 februárjától keletkeztek, jelentős összegről van szó, de igyekeztünk a lehető leghasznosabban felhasználni, racionalizálni és súlyozni a kiadásokat. Például a (sajnálatosan nagyon drága) speciális eszközöket sokszor a gyártótól vásároltuk meg (például az Amerikai Egyesült Államokból), vámmentességet és adómentességet kértünk és kaptunk. Sok esetben igénybe vettük és vesszük a magyarországi Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének a segítségét, mert a magyar kormány nagymértékben kompenzálja a speciális eszközök árát. A kivitelezők tekintetében körültekintően jártunk el, racionalizálva a kiadásokat. Igyekeztünk csak a halaszthatatlan kiadásokat finanszírozni, a kiadások egésze egyben befektetés is, és minden esetben a vakiskola jövőjét szolgálja.

A szakmérnökök, tervezők és az engedélyező hatóság ígérete szerint idén befejezhető a bentlakás épületének tervezési-engedélyeztetési folyamata. Mi hiszünk ebben, tehát a mi dolgunk a beruházás összegének előteremtése.

A maximum 60 személynek bentlakást biztosító, kiszolgáló helyiségeknek helyet adó épület működtetéséhez szükséges fejlesztések:

Energetikai korszerűsítés, mely gazdaságosan működtethető és már rövid távon megtérülő zöldenergia (napelemek, hőszivattyúk, az elektromos hálózat cseréje, az épület külső szigetelése, a fűtőtestek cseréje, a nyílászárók cseréje) felhasználásával. A zöldenergiás beruházás támogatását egy székelyudvarhelyi vállalkozás ajánlotta fel, köszönet érte!

Biztonsági átalakítások, beruházások: a lépcsőház biztonságossá tétele, akadálymentesítése, lift beépítése, tűzvédelmi előírásoknak megfelelő átalakítások, az épülethez tartozó teraszok biztonságossá tétele és szükség szerinti beépítése, kerítés megépítése.

A főépület és udvar akadálymentesítése: vezetősávok, hangjelzések, nagy méretű síkírással és pontírással feliratozások.

Kültéri közösségi és játszótér kialakítása az udvaron, parkosítás, zöldövezetek kialakítása. Az eddig említett munkálatok 700.000 eurót meghaladó összegbe kerülnek.

Ahogy már említettük, egy új iskolaépület fogja kiszolgálni a vak és gyengén látó gyerekek oktatását-nevelését. És egy többfunkciós sportcsarnokot is a gyerekek rendelkezésére fogunk bocsátani, hiszen a látássérült gyerekeknek még inkább szükségük van a testmozgásra és edzésre, mint látó társaiknak. Az iskola egy kétemeletes épület lesz, 1710 négyzetméter beépített területtel, két lépcsőházzal (tűzvédelmi szempontból kötelező), akadálymentes lifttel, 8 darab flexibilisen alakítható osztályteremmel, szintenkénti vizesblokkokkal, közlekedőkkel/zsibongókkal, adminisztrációs, gépészeti, üzemeltetési terekkel, egy 70 fős rendezvényteremmel, orvosi szobával, tanári szobával és irodákkal (a 8 osztályterem elégséges lesz, terveink szerint csak az alsó osztályok fognak teljes egészében szegregáltan tanulni).

A tornaterem területe 284 négyzetméter, kiszolgáló egységei a közlekedő folyosó, az akadálymentesített rákötőzök, a tanári öltöző, orvosi szoba, diaktárhelyiségek, ahol a sportzertár lesz, együttesen 497 m² területtel. A tornaterem kialakítása és felszerelése látássérült gyerekek kiszolgálására, a speciális fejlesztő-terápiás mozgásterek kialakítása, a sportpályák kialakítása (csörgölabdapálya, vakfocipálya), a speciális sportpadló mind

költségnövelő tételek. Az említett két épület – az iskola és a tornaterem – tervezési, kivitelezési és engedélyeztetési költsége a tervezők és kivitelezők előzetes becslése szerint 3.000.000 euróba kerül.

Egyéb, ingatlanfejlesztéssel nem kapcsolatos tervezett kiadások:

Segédeszközök beszerzése: Braille-kijelzők és -írógépek, Braille-nyomtató, elektronikus nagyítókészülékek, taktilisábra-kijelzők és -készítők, multifunkcionális nyomtatók, laptopok, tabletek: 150.000 euró.

Bentlakásbútorzat, berendezés: 40 db egy személyes ágy, ágyneműk, 60 dönthető íróasztal és szék, tantermi bútorzat, didaktikai eszközök: 60.000 euró.

Ipari mosó- és szárítógép, akadálymentes háztartási mosógépek, egy nagy kapacitású gáztűzhely: 16.000 euró.

2 kisbusz, mely áruszállításra és személyszállításra is alkalmas, és szükség szerint iskolabuszként is funkcionál: 80.000 euró.

Működési költségek, személyi jellegű kifizetések, adók és illetékek 1 évre: 120.000 euró.

A teljes beruházás – a bentlakás épülete, az új építésű iskola és sportcsarnok – tehát az épületrehabilitáció, a biztonsági átalakítások, az akadálymentesítés, az oktatást biztosító új épületek és a működést biztosító költséghaték becsült végösszege megközelíti a 4 millió eurót. Az esetek többségében ezek a beruházások, a didaktikai eszközök, a bútorzat, az akadálymentesítés, illetve a biztonsági átalakítások törvények által előírt kötelezettségek, amelyek nagyrészt előfeltételei a hatósági működési engedélyeknek. Tehát feltétlenül szükségesek a magyar tannyelvű, bentlakásos speciális iskola elindításához – áll a beszámolóban.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Zsenge szemespaszuly-leves zöldpaszullyal vegyesen

Egy fej hagyma, 1 nagy csokor petrezselyemzöld, 1 l zsenge paszuly, 20 dkg zöldpaszuly tetszés szerint tördelve. A zöldpaszuly elhagyható, ilyenkor másfél liter tejes paszulyt (fejtett bab, zsenge fuszulyka) tesztek főni.

1 csapott evőkanál sót teszek 3 l vízhez, és mindent puhára főzök. Aki kedveli, 1 nagy darab házi érett paradicsomot is felszeletelhet, és 1 szál zellerzöldet is tehet bele.

Vékony paprikás rántást készítek, amit nem pirítok. Kevés tejet vagy tejszínt adok hozzá hőkiegyenlítővel, a legvégén ízlés szerint ecetet.

Finom almás tekercs

70 dkg lisztet, 10 dkg cukrot, 3 tojást, csipetnyi sót, 15 dkg tejfölt, 2,5 dl olajat, 1 sütőport összegyűrok, ebből egy nem ragadós, könnyen gyúrható tésztát kapok, és két részre osztom.

2 kg nyári vajasalmát lereszelek, kinyomkodom a levét. A tésztát kinyújtom, mint a bejglit. Megszórom darált mandulával, majd vastag rétegben rányomkodom az almát, megszórom fahéjjal, vaníliás porcukorral, utána felcsavarom, mint a bejglit. A másik felével is így járok el. Hurkapálcával megszurkálom, jól lekenem tojássárgájával. Aki akarja, mintázhatja.

180 fokon 10 percre, majd 160 fokon 30 percre sütjük!

Paradicsomsaláta hagymával

20 darab hosszúkás paradicsomot, 10 darab hosszúkás fehér hagymát karikára vágok. Megnyomkodom, vigyázva arra, hogy ne nyomjam szét a paradicsomszeleteket, de jó szorosan álljanak az üvegben.

1 liter léhez: 2 evőkanál ecet, 2 evőkanál só, 2 evőkanál cukor, 1 evőkanál olaj, 1 szál zellerzöld, 1 szál kapor.

Felfőzöm a levet, fél tasak befőzőport is belefőzök, mivel eléggé kényes a paradicsom.

Eltávolítom a kapt, zellert. A levet jó melegen töltöm rá (nem forró) a salátára. Aki óvakodik a befőzőporttól, az a tejére tegyen szalicilt.

Az üvegekbe annyi levet öntsünk, hogy jól lepje el a zöldségeket. Csavarjuk jól le.

Egy tepsibe helyezem őket, vizet töltök bele, és beteszem a kerbe.

Amikor forr a víz, eloltom a tüzet, és ott hagyom kihűlni.

Lucskos káposzta

Egy fej káposztát feldarabolok. Én nem szoktam vékony szeletekre vágni, hanem nagyobb kockákra, hogy ne legyen apró darabokban.

Kb. 2 szál csombort, 1 szál kapt összehajtogatok, összekötök cérnával.

Egy fazékba főni teszek 1 füstölt csülköt vagy oldalast vagy bármilyen húst, akár friss orzával stb. is főzhetjük. 1 fej hagymát, pár szemes borsot dobok bele, és amikor a hús már majdnem puha, beleteszem a káposztát, és puhára főzöm.

Kb. fél dl olajból, 1 púpozott evőkanál lisztből, piros paprikából rántást készítek.

Csipetnyi cukrot teszek a leveshez, ha szükséges, még megszórom.

A salátát tartósítószer nélkül is elkészíthetjük, kb. 3 nap után már lehet fogyasztani, viszont az üvegeket tartjuk hűtőben.

Az üvegek aljára mustármagot, szemes borsot, babérlevelet, koriandermagot, 2 cikk fokhagymát tesztek.

Tetszés szerint rétegezem az üvegben, majd a lével felöntöm a paradicsomot és a hagymát.

Hőkiegyenlítővel 1 dl tejszínt adok hozzá, a legvégén ízlés szerint ecetet. Tányérba kitöltve tejfölt is fogyaszthatunk vele, csipőspaprikát úgy-szintén.

Óriási a szakadék a hallók és a hallássérültek között

A jelnyelv által építenek hidakat

Nagy volt az érdeklődés a Hifa Románia Egyesület által kezdeményezett jelnyelvtanfolyam iránt. Egyelőre 39-en, többek között hallássérültek családtagjai, a segítő szakmában, illetve az egészségügyben dolgozók vettek el a képzést, amely július közepén ünnepélyes műsorral zárult Marosvásárhelyen, azonban olyan méretű igény mutatkozik iránta, hogy a Hifa Románia újabb tanfolyamot tervez, ezúttal román anyanyelvűek számára is elérhetővé tennék a hallássérültek által használt jelnyelv elsajátítását.

Menyhárt Borbála

A július közepén tartott záróünnepségen a tanfolyam végzősei egy kis hangulatos műsorral készültek, jelnyelv segítségével énekeltek, verset adtak elő, hogy bemutassák a kurzus során elsajátított ismereteiket. *Csata Éva*, a fogyatékkal élőket felkaroló Hifa Románia igazgatója kiemelte, az egyesület motója, hogy hidakat építsenek, hiszen rendkívül fontosnak tartják a kölcsönös elfogadást, és a jelnyelvtanfolyam is egy lehetőség arra, hogy a halló társadalom nyisson a hallássérültek megértésének irányába.

Szotyori Tünde gyógypedagógus, a jelnyelv oktatója lapunknak elmondta, sokan jelentkeztek a segítő szakmából, vannak, akik mindennapi munkájuk során veszik hasznát a tanultaknak, de olyanok is, akik még nem tudják, mikor, de biztos hasznos lesz számukra is ez a tudás. A szakember úgy véli, sajnos nagyon nagy a szakadék a hallók és a hallássérültek között, nem találkoznak, nem tudnak kapcsolatba kerülni, ugyanis nincsenek erre felületek. Ebből kiindulva jött az ötlete, hogy a Hifa Románia támogatásával ezt a szakadékot próbálja kissé enyhíteni, közelebb hozni egymáshoz a két felet, mert úgy érzi, mindannyian nagyon sokat tanulhatunk a hallássérültektől, hiszen olyan életszemlélettel rendelkeznek, amely akár a mi életünkbe is pozitívumokat hozhat.

– Ezt másként nem tudjuk megvalósítani, csak ha kapcsolatba kerülünk, megtanulunk kommunikálni velük. Ez egy hiányterület itt Romániában, Erdélyben, ezért gondoltam, hogy a Hifa Románia támogatásával felkínáljuk ennek a tanfolyamnak a lehetőségét azoknak a hallóknak, akik akár érintettek, akár nem, de úgy érzik, meg szeretnék tanulni a jelnyelvet. Családtagok is jelentkeztek, akiknek eddig még nem sikerült ezt elsajátítani, de vannak a végzősök között az egészség-

ügyben, illetve a segítő szakmában dolgozók, akik a munkájuk során kapcsolatba kerültek halláskárosultakkal, és tapasztalták, mekkora akadályt jelent, hogy nem tudnak velük kommunikálni. Vannak, akiknek életük ezen szakaszában nincsen szükségük erre a tudásra, azonban elhivatottságot éreztek, hiszen tudják, hogy a jövőben bármikor kapcsolatba kerülhetnek hallássérültekkel, hiszen itt élnek közöttünk. Ezúttal négy csoportban 39 személy végezte el a tanfolyamot, de vannak jelentkezők, akik már várják a következőt. Ez egy első alkalom volt, amikor Marosvásárhelyen, de akár a környéken is volt lehetőség elvégezni egy ilyen tanfolyamot, talán ezért is volt ekkora iránta az érdeklődés. A résztvevők Marosvásárhelyről vagy a megyeszékhely környékéről érkeztek, de távolabbi településekről is megkerestek, volt egy időszak, amikor arra gondoltam, online felületen fogom tartani a képzést, ellenben rá kellett jöjjek arra, hogy elengedhetetlen a fizikai jelenlét, hiszen oda kell menni, segíteni kell, vissza kell jelezni nekik, és virtuális térben erre nincs lehetőség. Sok személyt emiatt nem tudtam fogadni, de arra gondoltunk, hogy esetleg megpróbáljuk majd tömbösítve, néhány hétvégén megszervezni a tanfolyamot, hiszen szeretnénk ezt a lehetőséget meg-

adni azok számára is, akik távolabb élnek – mutatott rá Szotyori Tünde. Mint mondta, a jelnyelv elsajátítása nem könnyű munka, hiszen más érzékeket kell aktiválni, mint a normál nyelvtanuláskor, mozog a test, információt továbbítunk az egész testünkkel, bevonjuk a mimikát, az artikulációt, a kezek, ujjak mozgását, valójában az egész testtartásunkkal kommunikálunk. Vannak, akiknek ez gördülékenyebben megy, akadtak, akik azt mondták, „botkezüek”, de végül azok is rá tudtak hangolódni, akiknek nehezebben ment. A hallássérültek pedig, ha érzékelik, hogy valakiben megvan a nyitottság a velük való kommunikációra, ha az illető rendelkezik egy alaptudással, akkor megnyílnak, és a felek megértik egymást – véli a gyógypedagógus. A mindennapok tapasztalata sajnos az, hogy a hallássérültek hatalmas hátrányból indulnak, mivel a társadalom úgy kezeli őket, hogy nem tudunk kommunikálni velük, és akkor inkább nem is bajlódunk velük, sokan pedig csodabogárként, esetenként lenézően tekintenek rájuk.

– A nyelvi hiányosság talán a legfőbb probléma, amin ha javítani tudnánk, az sokat segítene abban, hogy a két fél közelebb kerüljön egymáshoz – adott hangot véleményének a jelnyelv oktatója.

inCub.e nyelvpatya kicsiknek, nagyoknak

Ahol élmény románul tanulni

A 21. század digitális eszközeire támaszkodva, újszerű, dinamikus módszerekkel tanítja románul, illetve angolul az ország és a világ nyelvének el-sajátítását magán-, illetve szakmai életében fontosnak érző jelentkezőket a marosvásárhelyi inCub.e nyelvpatya lelkes, fiatal csapata. Kezdeményezésükről, programjaikról – ezen belül a jövő héten induló román és az augusztus második felében zajló angol nyelvű gyermektáborról – Popa Gittával, az inCub.e vezetőjével beszélgettünk.

Nagy Székely Ildikó

– *Mesélnél kicsit az indulásról, illetve az azt megelőző motivációról?*

– Idén márciusban nyílt meg a nyelviskolánk azzal a céllal, hogy román nyelvre tanítsuk az érdeklődőket. Angol nyelvet is oktatunk, a hangsúly azonban a románon van. Hat év tapasztalattal rendelkező csapatunk felnőttoktatás céljával nyitotta meg az inCub.e nyelvpatyát – eredetileg azokat a 25–35 éves fiatal felnőtteket céloztuk meg, akikről úgy gondoltuk, hogy rájöttek, hogy a boldogulásukhoz szükséges a román nyelv ismerete –, de kiderült, hogy a gyermekek részéről nagyobb az érdeklődés. Ezért is szerveztük meg júliusban az első, nagyon sikeres román nyelvtáborunkat 33 gyermek részvételével.

Több száz mondat a tábor „termése”

– *Mi volt a foratókönyv?*

– Reggel 8 órától 9-ig vártuk a gyerekeket, a tevékenységek 9-től 5-ig zajlottak. Játszottunk, énekel-tünk, kézműveskedtünk, de ami a legfontosabb: mindig tanulással kezdtük a napot. Naponta egy, leg-több másfél órát táblagépen oldot-ták a feladatokat a résztvevők. Ebben a digitális oktatási módszerben rejlik az újításunk, és ez igen hatékonyan bizonyult. Egy édesanya mesélte, hogy a papíralapú román-tanulás során ötven mondatig sem jutnak el a gyerekekkel, nekünk viszont öt nap alatt 400 mondatot sikerült begyakorolnunk. Sőt, ha figyelembe vesszük, hogy elakadás esetén a digitális rendszer az egész feladatot újra elvégzetteti, anélkül

nem lehet továbblépni, merem állítani, hogy akár 600 mondatot is begyakoroltunk a táborozó csapattal. A gyerekek a román nyelv alapjait is ismerkedtek meg – egyebek mellett a helyes névelőhasználat, a főnevek nemével, illetve a ragozással –, és mivel a hasznoslat a kellemessé talákoztattuk, nagyon élvezték az egész folyamatot. Hat professzionálisan képzett, tapasztalt kolléga felelt a program oktatási részéért, a játékokkal teli kikapcsolódást pedig a Creativity Egyesület biztosította. A foglalkozások között kétóránként érkeztek a gyerekek, a változatos menüt különböző jó nevű vendéglőkből hoztuk. A tábor sikeréről igazán szívmengető visszajelzést az ötödik nap végén kaptunk az egyik gyerektől, aki azt mondta, ő úgy érzi, hogy már tud románul. Egy másik táborozó pedig megkérdezte az édesanyját, hogy nem vesznek-e ők is egy olyan táblagépet, mint a miénk, hogy amikor unatkozik, „románozhasson”. Bár eredetileg nem állt szándékunkban, a program sikere miatt augusztus 7–11. között újra megszervezzük a román-táborot, és mivel van rá igény, augusztus 21-étől 25-éig az angol

osztályra szűkítettük a célcsoportot.

– *Beszeljünk kicsit a helyszínről.*

– A marosvásárhelyi Cukorgyár utca 18B alatt, az Incubcenter üzlet- és irodaház-komplexum első emeletére várjuk a gyerekeket. A táborozó csapattal bejárjuk az épületet, felmegyünk a hatodik emeletre, megcsodáljuk onnan a kilátást. Mindez az élményalapú oktatást szolgálja.

Ősszel indul az afterschool

– *Gondolatok-e arra, hogyan szólítsátok meg a nyári táborok után is a gyerekeket?*

– Szeretnénk szeptembertől egy afterschool (iskola utáni oktatási) programot indítani. Mindennap 1 órától 5-ig foglalkoznánk a gyerekekkel úgy, hogy a tevékenységek középpontjában a román nyelv el-sajátítása álljon.

– *Az eredeti elképzelés, a felnőttoktatás is megvalósult?*

– Természetesen. 15 évestől az időkig minden korosztályból voltak és vannak érdeklődők, akiknek román, illetve angol nyelvű

A júliusi román nyelvtábor

sem a gyermekek, sem a felnőttek esetében nem pontosan így van, a tevékenységeinknek ugyanis mindössze 30%-a digitalizált, és mindenkinek van füzete. Nagy hangsúlyt fektetünk a személyes beszélgetésekre, az inCub.e ugyanis beszélgetésorientált nyelviskola, ugyanakkor mindenki mellett végig ott van egy tanár, aki a táblagépes feladatmegoldásnál is igénybe vehető.

– *Mennyibe kerül a felsorolt programokon való részvétel?*

– Az ötnapos nyelvtábor 570 lej, az árban az étkeztetéstől az oktatásig és az egyéb tevékenységekig minden benne van. A felnőttoktatás személyre szabott, így számos árvariáció létezik, például aszerint, hogy valaki heti hány alkalommal szeretne részt venni a foglalkozásokon. A másodmagukkal érkezők – testvérpárok, házastársak – kedvezményben részesülnek. Az afterschool esetében szintén többféle csomaggal készülünk, aszerint, hogy a szülők a gyermekek szállítását, illetve étkeztetését is igénylik-e vagy csak az oktatásukat.

Felkészítő a Cambridge-re

– *Táborok, felnőttoktatás, afterschool... És ezzel még nem merült ki az inCub.e kínálata.*

– Június 7-én indítottuk el a felkészítőt a Cambridge-nyelvvizsgára. Vizsgaközpontként is működünk, a nyelvvizsgát december 9-én szervezzük meg. A felkészítőkre, amelyeket egy egyetemi tanár tart hétfőn és szerdán 18–20 óra között, a helyek függvényében bármikor lehet csatlakozni. A csoport maximális létszáma 15 fő, jelenleg még hét helyünk van. Akit érdekel ez a lehetőség, ajánlatos, hogy legkésőbb szeptemberben csatlakozzon a csoporthoz, a Cambridge-vizsgára való felkészüléshez ugyanis legalább három hónap szükséges, bármennyire is biztos valaki a nyelvtudásában. Ez esetben is a tudásszint felmérése az első lépés, amiből kiderül, hogy elég lesz-e az illetőnek a vizsgáig rendelkezésre álló idő. A Facebook-oldalunkon egyébként háromperces román, illetve angol nyelvű tesztek is elérhetők, amelyek hasznos iránytűk lehetnek a programjaink iránt érdeklődőknek.

Bővebb tájékoztatással az office@incube.ro e-mail-címen vagy a 0770-170-583-as telefonszámon szolgálunk.

Popa Gitta, az inCub.e vezetője

nyelvűt is, ugyanezekkel a tevékenységekkel, csak egy kicsit magasabb szinten, mert úgy gondoljuk, hogy angolul jobban tudnak a gyerekek, mint románul.

– *Melyik korcsoportnak szólnak ezek a táborok?*

– Eredetileg a 8–13 évesekre gondoltunk, de bebizonyosodott, hogy inkább a 9–11 évesek nyitottak a foglalkozásokra, ezért erre a kor-

képzéseket tartunk alapszinttől felsőfokig.

Egyénileg, illetve két- vagy négyfős csoportokban is lehet igényelni az oktatást, ami mindig a tudásszint felméréssel kezdődik. Ekkor mutatjuk be a tanítási módszerünket is, hogy a résztvevők megbarátkozhassanak a digitalizációval. Tisztában vagyunk vele, hogy ijesztőnek tűnhet, hogy itt minden digitálisan történik, de ez

Fotók: Tóth Orsolya

Innoválunk, ahol lehet.

Hogyan olvassuk le a QR-kódot?

Elővesszük az okostelefonunkat.

Bekapcsoljuk a kamerát. Ráirányítjuk az okostelefonunkat a QR-kódra. (Nem kell lefotózni, csak ráirányítani!) A telefon ki-mutat egy linket, és arra ráklickezzük. A teszt megnyitásra kerül.

Jó szórakozást! Jó tanulást!

77 éves a Vásárhelyen élő olasz motokrosszbajnok

Czimbalmos Ferenc Attila

Nemrég családja és barátai körében ünnepelte 77. életévét a varesei (Milano mellett, Olaszország) illetőségű egykori gyorsasági motoros Franco Bottelli, aki immár 27 éve Marosvásárhelyen él harmonikus családi életet második feleségével, Emmával.

Franco – aki az utóbbi években a maroshévízi Muresul Rt. cipőgyár minőségellenőre volt –, sportbarát lévén gyerekkorában a futballal is kacérkodott, majd miután nem került be az AC Milan korosztályos együttesébe, motorversenyző lett, aztán 1965-ben olasz motokrosszbajnok lett a 125 cm³-es kategóriában.

Hívatásának köszönhetően került Marosvásárhelyre, mintegy 17 éve hetente egy-két alkalommal kispályán focizik barátaival.

– 17 éves koromban kezdtem krosszozni, amit 35 éves koromig űztem. 1962-ben mindent megvettem, hogy saját pénzből motorkerékpárhoz jussak, ami sikerült is, de ebbe Renzo Pasolini, az egykori többszörös olasz krosszbajnok is besegített, így lett meg az első motorom.

Országos szintig jutottam el, a 18 év alatt megközelítőleg mintegy 180 versenyen vettem részt, amelyeken több alkalommal léphettem fel a dobogóra, számos oklevelet és díjat szereztem. A legjobb eredményt 1965-ben értem el, amikor a 125 köbcentiméteres motorok kategóriájában olasz bajnok lettem. A motokrosszt a sorozatos sérülések miatt voltam kénytelen abbahagyni

Franco Bottelli

– mondta el a minap Franco Bottelli.

Arra a kérdésre, hogy hogyan került Marosvásárhelyre, ezt válaszolta:

– Miután Olaszországban meghalt az első feleségem, nem igazán érdekelt az életem, de újrakezdttem. A kislányomra, Ivanára hallgattam, aki figyelmeztetett engem: „apuka, gondolkodj, hogy mit fogsz csinálni, hiszen az életed előtted van...”

Nagyon meghatott, azután csak arra koncentráltam.

Idővel megismertem a jelenlegi feleségem, a marosvásárhelyi Szász Sárkány Emmát – aki 12 évvel fiatalabb, mint én –, és vele 23 éve harmonikus családi életet élek Vásárhelyen. Amúgy én 27 éve lakom Marosvásárhelyen, a várost nagyon megszerettem, sok barátom van itt, félig már romániaiainak érzem magam – fejezte be gondolatát Franco Bottelli.

Franco Bottelli (balról) Surányi Béla barátjával

Fotók: Franco Bottelli archívumából

Kós Hubert két hét pihenés után beleveti magát az olimpiai felkészülésbe

Két hetet pihenhet az úszó Kós Hubert, aki múlt pénteken 200 méter háton világbajnoki címet nyert Fukuokában, ezt követően pedig már vissza is utazik az Egyesült Államokba, ahol megkezdik a felkészülést a jövő évi párizsi olimpiára.

„Elsősorban most fáradt vagyok, hiszen néhány nappal ezelőtt úsztam csak a döntőmet, de boldognak is érzem magam, mert világbajnok vagyok, meg tudtam csinálni” – nyilatkozta szerdán az M4 Sportnak Kós.

A 20 esztendő sportoló elárulta, augusztus 15-én utazik vissza az Egyesült Államokba, augusztus 18-án pedig az Arizona State egyetemre – ahol a legendás Michael Phelps edzője, Bob Bowman csoportjában úszik – megkezdik a felkészülést.

„Az olimpia évében kell a legkeményebben dolgozni, remélem, a következő két héten ki tudom magam pihenni fejben, és megfelelően fel tudok készülni, hogy a legjobb formában legyek” – fogalmazott a fukuokai világbajnokság medencés úszóversenyeinek egyetlen magyar éremszerzője, aki a magyar úszósport 35. vb-aranyát szállította.

A jövő évi olimpiával kapcsolatban Kós elmondta, 400 és 200 méter vegyesen várhatóan nem indul majd, hiszen előbbi számban csapattársa, a francia Léon Marchand verhetetlen, utóbbi pedig ütközik a 200 méter háttal. Hozzátette, a program alapján a 100 méter pillangó tűnik még olyan számnak, ahol jól szerepelhet, valamint szeretne 100 méter háton is rajthoz állni azt követően, hogy Fukuokában a hetedik lett.

Kós Hubert – aki vélhetően idén még karácsonykor sem utazik haza – elárulta, a tavalyi, 200 méter vegyesen szerzett római Európa-bajnoki címét „ajándéknak” fogja fel, amit Marchand-tól kapott, aki nem vett részt a kontinensviadalon.

A mostani 200 méter háton aratott sikere azonban többéves munka gyümölcse, ráadásul olyan idővel sikerült nyernie (Bernek Péter 2017-es országos csúcsát adta át a múltnak), amivel a tavalyi budapesti világbajnokságon is megelőzte volna a riói olimpiai bajnok Ryan Murphyt, akit a fukuokai vb-döntőben utasított maga mögé. (MTI)

Normál szettekben győzelem, rövid játszmákban vereség

Az Európa-bajnokságra készülő magyar női röplabda-válogatott a normál három szettben 2-1-re legyőzte a vendég román csapatot, amelytől aztán a ráadásként játszott két rövidített játszmában 2-0-ra kikapott a szerdán rendezett edzőmérkőzésen.

A magyar szövetség közlése szerint a két szakvezető előzetesen abban állapodott meg, hogy a két együttes három normál és két rövid, 15 pontig tartó szettet játszik.

A meccs legeredményesebb játékosa Németh Anett volt 21 ponttal.

Alessandro Chiappini szövetségi kapitány alakulata a múlt héten előbb 3-1-re, majd 3-0-ra kikapott Csehországtól, azt megelőzően kétszer 3-1-re, majd 4-0-ra veszített Szlovákia vendégeként, ugyancsak edzőmérkőzésen. A magyarokat kedden 3-1-re győzték le a románok. A magyar válogatott még a hollandokkal, a jövő héten pedig Azerbajdzsánnal találkozik a felkészülés jegyében.

A kontinensviadalon Gentben a házigazda belgákkal kezdenek augusztus 17-én a magyarok. A hatszoros csoportban még a lengyelek, a szlovének, a világbajnok szerbek és az ukránok szerepelnek, a nyolcadöntőbe a legjobb négy jut.

Eredmény:

Magyarország–Románia 2-3 (18, 27, -20, -13, -10)

(MTI)

Galac csapatában folytatja a röplabdázó Gergye Roland

Az elmúlt öt évben bajnok galaci CSM Arcada csapatában folytatja pályafutását a magyar válogatott röplabdázó, Gergye Roland.

A klub a Facebook-oldalán jelentette be a 30 éves játékos leigazolását, hozzátéve, hogy Gergye a szezon végéig írt alá.

A kaposvári születésű ütőjátékos legutóbb a lengyel BBTS Bielsko-Biala együttesében játszott, de korábban megfordult már többek között a görög Olympiakosokban, a török Galatasarayban, valamint a francia Paris Volley-ban is.

A Bajnokok Ligája-selejtezős Galac közlése szerint Gergye a jövő hét második felében érkezik meg az együtteshez. (MTI)

Ne pazarolja az ivóvizet!

Az AQUASERV RT. felhívja minden fogyasztó figyelmét, hogy a hálózathoz tartozó vizet CSAKIS háztartási fogyasztásra használják!

A közüzemi vízhálózathoz tartozó víz NEM használható a kert, a gyepek öntözésére, a medencék feltöltésére!

Erről az AQUASERV RT.-vel kötött szerződés is rendelkezik, valamint az ANRSC 2007/88. számú rendeletének 229. paragrafusa.

A túlzott vízfogyasztás a vízhozam csökkenéséhez vezet, ezért az AQUASERV RT.

egy-egy területen már nem tudja megfelelő minőségben biztosítani a vízszolgáltatást.

Az ivóvíz öntözésre való használata a következőkhöz vezet:

- nyomásingadozás;
- a vízellátás gyakori leállása;
- zavaros víz;
- beütemezett ivóvízellátás.

HASZNÁLJA FELELŐSSÉGTELJESEN AZ IVÓVIZET!

(A.)

Fotó: Aquaserv-Facebook

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

ANAF Webinárium

Directia Generala Regională
a Finanțelor Publice - Braşov

Augusztus 23-án 12 órakor a Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóságon webináriumot tartanak a következő témában: A romániai jogi és magánszemélyek által szerzett osztalékjövodelem adóügyi kezelése.

Ugyanakkor a www.anaf.ro portálon, az Adófizetőknek nyújtott segítség/szolgáltatások címszó alatt közzétették a 2023 augusztusában tartandó webináriumok listáját.

A fő témák az adófizetők számára igen széleskörűek:

- A társasági adó/mikrovállalkozói jövodelemadó átírási eljárása és a túlírányított adókülönbözet rendezése;
- Az adóügyi illetőségi igazolás, a külföldi jogi személyek által Romániában fizetett adó igazolásáról szóló igazolás és a külföldi jogi személy állandó telephelye/meghatározott állandó telephelye által Romániában végzett tevékenység igazolásáról szóló bizonyítvány kiadása, amelyet az 583/2016. számú közpénzügyi rendelet az adótörvénykönyvről szóló 227/2015. számú törvény 230. és 232. cikkében előírt nyomtatvány jóváhagyására ír elő, a módosított adótörvénykönyvről szóló törvény 230. és 232. cikkében;
- A mikrovállalkozások jövodelemadójának adórendszere;
- A nem rezidensek által Romániában szerzett jövodelem adója;
- Virtuális magánterület – magánszemélyek és jogi személyek nyilvántartásba vétele;
- A magánszemélyek adóügyi illetőségének megállapítása;
- A magánszemélyek magántanári tevékenységéből származó bevételre alkalmazandó jövodelemadó és kötelező társadalombiztosítási járulékok adóztatása.

A szemináriumok 2 órán át tartanak, a kérdésekre válaszokkal is szolgálnak. A regisztráció egyszerű, közvetlenül a portálon, és a szemináriumok időpontjait lehetséges, a szabad helyek függvényében.

Kommunikációs osztály

A CARO COMP KFT.

– Marosvásárhely, Forradalom utca 13. szám –
alkalmaz

INFORMATIKAI ISMERETEKSEL RENDELKEZŐ MÉRNÖKÖT
hardver- (PC-szerverek, hálózatok) és szoftverszerviz és projekt
levezetésére.

Előnyben, aki rendelkezik Microsoft desktop- és szerverismeretekkel, telepítési és karbantartási (Windows desktop, Office, Server standard, Exchange stb.), hálózati alapismeretekkel.

Előnyben a B kategóriás hajtásával rendelkezők.

Információk az office@carocomp.com e-mail-címről vagy a cég székhelyén, a Forradalom utca 13. szám alatt kérhetők, a CV-t is ide lehet elküldeni. (67392-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLNÉK vagy BÉRELNÉK hosszú távra szántóföldet, max. 1 hektárt, Marosvásárhely külterületén vagy a város közvetlen szomszédságában. Ajánlatokat a 0720-999-792-es telefonszámon várok. (sz.-I)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20360-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást. Tel. 0712-288-635. (20298)

VÍZSZERELŐT keresek bojler, kád, kagyló beszereléséhez, közel a központhoz. Tel. 0775-347-890. (20356)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20198-I)

VÁLLALUNK bármilyen tetőkészítést és kisebb javítást. Tel. 0758-598-133, István. (20297)

VÁLLALUNK: meszelést, szigetelést, tetőkészítést. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0758-619-510. (20331)

VÁLLALOK tetőjavítást, ács munkát, tetőfedést bármilyen cserepes lemezzel, szigetelést, festést. Tel. 0720-345-360. (20305-I)

MAROS MEGYEI TANÁCS

Közlemény a nyilvános konzultáció megnyitására vonatkozóan

A Maros Megyei Tanács 2023. július 31-én megnyitotta a következő normatív jellegű okirattervezetre vonatkozó nyilvános konzultációt: Határozattervezet az UNESCO-szervezőbizottság szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyásáról az UNESCO világörökségi listájára felvett „Erdélyi erődtplommal rendelkező falvak” Maros megyei történelmi emlékmű - Szászkezd - LMI kódja MS-II-s-A-15781 komponensének, valamint az UNESCO szervezőbizottságba a helyi közösségek képviselőinek kinevezésére vonatkozó módszertan jóváhagyásáról.

A normatív jellegű okirattervezet tartalmazza:

- A javasolt normatív jellegű okirat elfogadásának szükségességéről szóló jóváhagyási jelentést;
- A Területrendezési és Urbanisztikai Igazgatóság szakjelentését;
- A jogügyi szolgálat jelentését;
- A határozattervezet 1. és 2. mellékletét.

A dokumentáció megtekinthető:

- az intézmény internetes oldalán, a www.cjmures.ro címen, a normatív jellegű határozattervezetekenél;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér, 1 sz., 1-es iroda;
- az okirattervezet másolata elkérhető az intézmény iktatójába küldött kérés alapján.

A nyilvános konzultáció tárgyát képező okirattervezetre vonatkozó, ajánlás értékű javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2023. augusztus 11-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online úrlapon, amely a „Relații și informații publice - Guvernare transparentă, deschisă și participativă, standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit” rovatban található, a *F.P.S. 19.07 - Formular pentru colectarea de propuneri* néven;
- elektronikus formátumú üzenetként a következő elektronikus postacímre: cjmures@cjmures.ro;
- postai úton, cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 540026;
- az intézmény székhelyén, Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 8.00 - 16.00 óra között.

A benyújtott anyagban a következő megjegyzést kell feltüntetni: „Javaslatok az UNESCO-világörökségi listára felvett Maros megyei történelmi műemlék - Szászkezd község - LMI-kód: MS-II-s-A-15781 „Erdélyi erődtplommal rendelkező falvak” komponenséhez tartozó, az UNESCO-világörökségi listájára felvett műemlékek szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyásáról szóló határozattervezet és az UNESCO szervezőbizottságba a helyi közösségek képviselőinek kinevezésére vonatkozó módszertan vitájához”.

A javaslatokat közzéteszik az intézmény honlapján, a normatív jellegű határozattervezetek (*Proiecte de hotărâri cu caracter normativ*) rovatban.

Az írásban megfogalmazott és beküldött, ám elutasított javaslatokra a beküldők írásban kapnak indoklást.

Az érdeklődők számára lehetőség van közvita szervezésére is, ahol a jogszabálytervezetről nyilvános vitát lehet folytatni, abban az esetben, ha ezt egy törvényesen létrehozott egyesület vagy más hatóság írásban kéri 2023. augusztus 11-ig.

További információk a következő telefonszámon igényelhetők: 0265/263-211, az 1248-as vagy 1253-as számokon, valamint e-mailben a popescu.adina@cjmures.ro címen, illetve a belean.monica@cjmures.ro címen. Kapcsolattartó: Adina Popescu főépítész, Monica Belean tanácsadó.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megrendülten vettünk tudomást Kecskés Levente kollégánk szeretett ÉDESAPJA haláláról. Vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Az Aquaserv vezetősége. (sz.-I)

Őszinte részvétünket fejezzük ki Kecskés Levente kollégánknak, együttérzünk vele szeretett ÉDESAPJA elvesztése miatt érzett fájdalmában. Az Aquaserv munkaközössége. (sz.-I)

ELHALÁLOZÁS

A mi reménységünk bizonyos felőletek, mert tudjuk, hogy amiképpen résztársak vagytok a szenvedésekben, ugyanúgy a vigasztalásban is. (1 Kor 1,7)
Szomorú szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindenkivel, aki ismerte és szerette a deményházi születésű

KOVÁCS (FARKAS) IRÉNKÉT,
hogyan folyó év augusztus 2-án, földi életének 90. évében átadta lelkét Teremtőjének.

Temetési szertartására 2023. augusztus 4-én, pénteken 15 órai kezdettel kerül sor a szovátai ravatalozó épületében. Nyugalma legyen békés, pihenése csendes!

Gyászolják: két fia, leánya, azok családjai és rokonai. (-I)

Marosvásárhely (Központ)

P-ța Mărășești, Nr. 21
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)

B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

Medgyes

Str. Pompierilor Nr. 4
0738 830 678

Nyárádszereda

Str. Pompierilor Nr. 1
0733 553 973

Segesvár

Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)

Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)

B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas

B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7
0735 786 853

Torda

Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton

Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

www.doraoptics.ro

**-15%
KEDVEZMÉNY!
600 RON
ÉRTÉKŰ VÁSÁRLÁS FELETT**

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi
 - Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
 - GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között: - 0736-883-110
- Optika-Optofarm
 - 0265/212-304
 - 0265/312 436
 - 0265/250-120
 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészeti - 0265/263-351
- Marmed
 - 0265/250-344
 - járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
 - 0729-024-380
 - Labor - 0751-114-307
 - e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
 - Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
 - Emma vendéglő, - 0740-083-077
 - hidegtájak készítése - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat
 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008-208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
- Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.**

**Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

HARMONIA CORDIS 18

International Guitar Festival
Festival Internațional de Chitară
Nemzetközi Gitárfesztivál

8-13 AUG. 2023
Târgu Mureș - Marosvásárhely

Asociația
Harmonia Cordis
Egyesület

Palatul Culturii / Kultúrpalota

Bogdan MIHĂILESCU RO

Anton BARANOV RU

Duo CELESTE

Tudor GLIGA chitară x gitár RO
Dávid OROSZ chitară x gitár RO

Duo MELIS

Susana PRIETO chitară x gitár ES
Alexis MUZURAKIS chitară x gitár GR

8

AUG 2023

19⁰⁰

10

AUG 2023

19⁰⁰

Palatul Culturii / Kultúrpalota

duo István Ferenc BEKE RO

Cassie MARTIN FR

Tamás DÁVID violoná x hegedű RO

Dávid BRASSAI violoná x hegedű RO

Előd ANGYAL viola x brácsa RO

Kata DOMAHIDI violoncel x cselló RO

duo András CSÁKI HU

chitară x gitár

János BÁLINT HU

flaut x fuvola

Dávid PAVLOVITS HU

Marco TAMAYO CU

12

AUG 2023

19⁰⁰

Cetate / Vár

Péter Girán HU

duo Dimitris SOUKARAS GR

chitară x gitár

Giancarlo PALENA IT

bandoneon x bandoneon

Jerónimo Maya Trio

Jerónimo MAYA chitară x gitár ES

David DOMINGUEZ percucie x ütőhangszerek ES

Violeta BARRIO dans x tánc ES

9

AUG 2023

19⁰⁰

Palatul Culturii / Kultúrpalota

Nino D'AMICO IT

Samrat MAJUMDER UK

Francisco LUÍS PT

Lukasz KUROPACZEWSKI PL

11

AUG 2023

19⁰⁰

Cetate / Vár

Florian BABȚAN-VARGA HU

Cenk ERDOĞAN TR

Antonio Forcione Trio

Antonio FORCIONE chitară x gitár IT

Matheus NOVA chitară bass x basszusgitár BR

Jansen SANTANA percucie x ütőhangszerek BR

13

AUG 2023

19⁰⁰

Cetate / Vár

Antal PUSZTAI jazz band HU/AT

Attila HADNAGY chitară bass x basszusgitár RO

Zsolt ASZTALOS percucie x ütőhangszerek RO

Mozes ROSENBERG &

Jelle van TONGEREN Quartet

Mozes ROSENBERG chitară x gitár NL

Jelle van TONGEREN violoná x hegedű NL

Daniel ROSENBERG chitară x gitár NL

Martijn van den BRINK contrabas x nagybőgő NL